

STOUTENBURGERPAD 10 KM

8 Dekzandruggen

In de laatste ijstijd, zo'n 75.000 tot 10.000 jaar geleden was het zeer koud. Er was weinig begroeiing en doordat het landschap kaal was, konden fijne zanddeeltjes van bijvoorbeeld stuwwallen en rivierbeddingen worden geblazen. Vervolgens werd dit zand als een deken over delen van Nederland afgezet. In de Gelderse Vallei kwam een laag zand terecht van circa 15 tot 20 meter dikte. Dit kwam omdat de Gelderse Vallei een soort kuil was tussen de stuwwallen van de Utrechtse Heuvelrug en het Veluwemassief. Het zand dat erin stoof, kwam er niet gemakkelijk meer uit. Deze verhogingen in het landschap waren ideaal om boerderijen op te bouwen.

hier vouwen

9 Hessenweg

Over de Hessenweg reisden vroeger Duitse kooplieden. Het was een lange handelsroute die van Hessen in Duitsland via Arnhem naar Amersfoort leidde. De mannen vervoerden in hessenwagens tapijten, stoffen en specerijen. Om de vrachten te trekken waren wel zes tot tien paarden nodig. Omdat de wagens een grote spoorbreedte hadden, pasten deze niet in de karrensporen van onze zandwegen. Het was verboden om de bestaande wegen te gebruiken, zodat de hessenwagens over de woeste gronden moesten. Zij reden vaak in konvooi, want struikrovers lagen overal op de loer.

Hessenwagen

Dit Klompenpad is tot stand gekomen onder coördinatie van Landschap Erfgoed Utrecht in samenwerking met diverse particuliere eigenaren, vrijwilligers, de gemeenten Amersfoort en Leusden en andere partijen. Klompenpaden zijn cultuurhistorische wandelroutes die particuliere terreinen, zoals landgoederen en boerenland, toegankelijk maken voor de wandelaar. Ze gaan zoveel mogelijk over historische tracés en onverharde paden. Rust, kleinschaligheid en de combinatie van cultuur en natuur bepalen de sfeer. De paden vertellen wandelaars over de geschiedenis van de omgeving. Ook het landschap heeft voordeel van de ontwikkeling van Klompenpaden: vaak worden landschapselementen hersteld en aangelegd. Door aan te sluiten bij lokale initiatieven als landwinkels, horeca en kamperen bij de boer wordt de economie van de streek versterkt.

Meer informatie over Klompenpaden: www.klompenpaden.nl.
Hier vindt u ook actuele wijzigingen of aandachtspunten.

Meer informatie over Landschap Erfgoed Utrecht:
www.landschaperfgoedutrecht.nl.

hier vouwen

PRAKTISCHE INFORMATIE

- Stoutenburg (10 km), gemarkeerd in twee richtingen.
- U kunt de route verkorten tot 3 km of 8 km. Dit staat op de kaart aangegeven en is onderweg gemarkeerd.
- Het is mogelijk om sommige Klompenpaden te combineren. Eventuele overstap-punten zijn aangegeven op de kaart en ter plekke in het veld.
- De nummers op de kaart verwijzen naar bezienswaardigheden langs de route die beschreven worden in deze brochure.
- Routenavigatie en informatie over landschap en cultuurhistorie is ook beschikbaar via de Klompenpaden app.
- Het Klompenpad is niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen vanwege de smalle en onverharde paden. Stevig en waterdicht schoeisel wordt aanbevolen.
- Honden zijn verboden op particuliere delen van het Klompenpad om verstoring van vee en wild te voorkomen. Dit is aangegeven op de openstellingsborden die u aan het begin van het particuliere terrein vindt.

productie & eindredactie tekst Landschap Erfgoed Utrecht
Han Deelen, José Huurdeman, Lia van Burgsteden, Landschap Erfgoed Utrecht, Waterschap Vallei en Veluwe
beeldmateriaal Archief Historische Kring Leusden, Rob Groosjohan, Han Delen, Jan Katsman, Utrechts Archief, Bert de Ruiter, Rex Feenstra, Dick Belgers.
opmaak Designimals, Laura Hondshorst
met speciale dank aan Speciale dank aan Klompenpadenwerkgroep Stoutenburg en de particuliere grondeigenaren

© Landschap Erfgoed Utrecht
2022, 1^e online publicatie. Alle rechten voorbehouden.

Bij vragen of opmerkingen over dit pad kunt u contact opnemen met Landschap Erfgoed Utrecht via www.klompenpaden.nl.

Dit Klompenpad is mede gefinancierd door de provincie Utrecht, de gemeente Amersfoort en de gemeente Leusden.

Wandelen over
boerenland, een
historisch landgoed
en langs beken in het
buitengebied van
Amersfoort en Leusden.

STOUTENBURGERPAD 10 KM

NIET BESTEMD
VOOR VERKOOP

STOUTENBURGERPAD 10 KM

1 Kasteel Stoutenburg

Rond 1888 is kasteel Stoutenburg gebouwd. De oude betekenis van stout is stevig, fors en krachtig. Het huidige kasteel is een opvolger van een middeleeuwse burcht die zo'n 1.000 meter noordwestelijk van het kasteel stond. In 1259 bouwde Walter van Amersfoort deze burcht en schonk het aan de bisschop van Utrecht. De bisschop gebruikte het ter verdediging van de Utrechtse grenzen tegen de Geldersen. Landgoed Stoutenburg heeft vele eigenaren gekend, maar Johan van Oldenbarnevelt was rond 1600 de bekendste.

2 't Vilderskerkhof

Dit kerkhofje is rond 1872 aangelegd door de gemeente Stoutenburg, omdat in 1869 de wet op de lijkbezorging werd afgevaardigd. Daarin stond dat elke gemeente die nog geen algemene begraafplaats had er één aan moest leggen. Het is bekend dat hier vier vilders werden begraven. Vilders haalden de huid van gestorven dieren af. Dit beroep had geen hoog aanzien en het werd daarom vaak door zwervers gedaan.

3 Landgoed Emelaar

Bij nieuwe landgoederen moet de eigenaar 30% van de beschikbare grond teruggeven aan de natuur; deze ruil heet 'rood voor groen'. Dat geldt ook bij landgoed Emelaar. Het landgoed grenst aan de Barneveldse Beek die een belangrijke rol speelt in de waterhuishouding van de Gelderse Vallei. De natuur van het landgoed heeft hier mede de functie van waterberging of overloopgebied. Het terrein kent een natte

Poortwachtershuis

hier vouwen

Beek en paarden

vegetatie met riet, lisdodde en pitrus en heeft een sterke aantrekkingskracht op reeën, vlinders, libellen en andere insecten.

4 De Barneveldse Beek

Het gebied langs de Barneveldse Beek is een afwisseling van natuur en agrarische percelen. Het is een ecologische verbingszone, waarbij planten en dieren zich van het ene naar het andere gebied kunnen verplaatsen. Waterschap Vallei en Veluwe heeft hier extra maatregelen genomen. Zo zijn de oevers vlak gemaakt, waardoor waterdieren makkelijk het land op kunnen om te schuilen of paren. Ook is een gedeelte van de Barneveldse Beek opnieuw ingericht door de beek te versmallen en te laten meanderen. De oever is ook ingericht als overstromingsvlakte wanneer er veel water moet worden afgevoerd.

5 Bloeidaal

Bloeidaal is een relatief nieuw natuurgebied dat is vernoemd naar boerderij Bloeidaal. Het is een compensatie voor het verloren gegaane weidegebied. In het niet-toegankelijke middenterrein komen naast bijzondere planten als gevlekte orchis, Spaanse ruiter en blauwe knoop ook veel watervogels voor. Door het vele riet en de lisdodden nestelen en broeden er rietvogels. Bloeidaal is ook belangrijk voor het waterbeheer. Bij hoogwater mag het gebied onder water lopen, zodat Amersfoort droge voeten houdt.

6 De Kopermolen

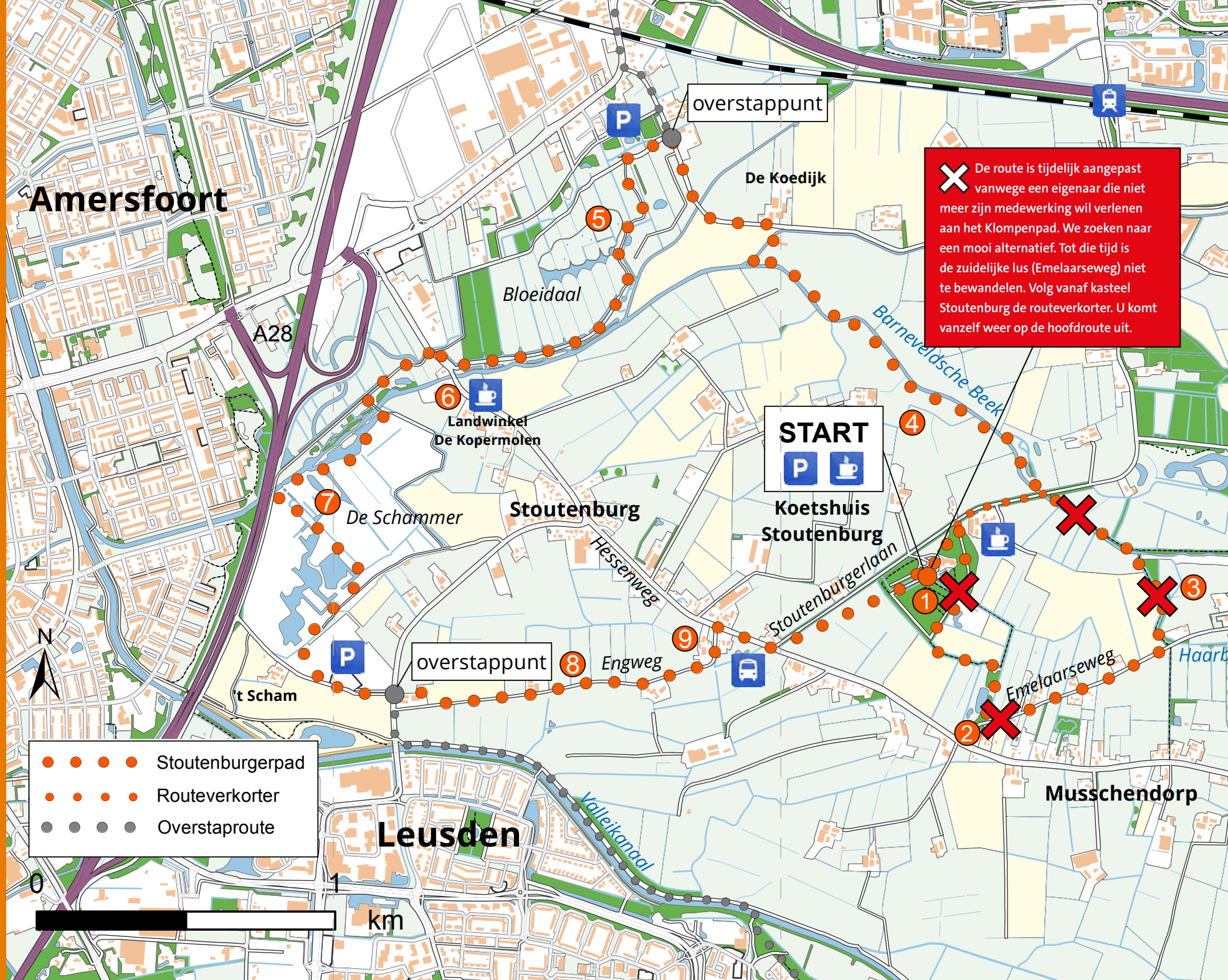
Van oorsprong heette boerderij De Kopermolen, Honthorst. In 1628 kreeg Gerard Thiens, eigenaar van de boerderij, toestemming om kopermolens te plaatsen in de Barneveldse beek. Hij moest de locaties zo kiezen dat er zo min mogelijk overlast ontstond voor de boeren. Gerard liet twee kopermolens bouwen waar dikke koperen platen tot dunnere werden geslagen. Het koper werd gebruikt voor de scheepsbouw en er werd koperen keukengerei van gemaakt. Onder invloed van protesten van boeren die wateroverlast kregen door de molens, is de kopermolen in 1646 buiten gebruik gesteld.

7 De Grebbelinie

De Grebbelinie was een verdedigingslinie tussen de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe, die werd aangelegd in de 18e eeuw. Het idee achter deze waterlinie was dat een vijandelijk leger tegengehouden kon worden door gebieden onder water te zetten. Daarvoor werd een stelsel van dammen, sluizen en forten aangelegd. Ook werden er komkeringen aangeleverd om het water in de kommen tegen te houden. Er waren tussen de Rijn en het IJsselmeer elf kommen. De boerderijen in de Zesde Kom lagen veelal op een dekzandrug en bleven daarom droog toen het land onder water werd gezet. In mei 1940 zijn alle boerderijen langs de Grebbelinie door de Nederlandse verdediging in brand gestoken voor een vrij schootsveld. In 1941 zijn ze weer opgebouwd. De meeste van deze boerderijen hebben een gevelsteen met de ongekroonde leeuw herrijzend uit de vlammen.

Gerestaureerde tankkeringen langs de Engweg

Startpunt → Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4, 3835 PB Stoutenburg.

Openbaar vervoer → Halte Stoutenburgerlaan, Stoutenburg

Horeca → Koetshuis Stoutenburg.

Landwinkel en kaasboerderij De Kopermolen, Hessenweg 2, Stoutenburg, www.landwinkeldekopermolen.nl.

Pluktuin Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 6, Stoutenburg, www.pluktuinstoutenburg.nl.

Voor actuele informatie zie www.klompennpaden.nl.

Te gast op het erf en boerenland

Klompennpaden lopen regelmatig over het erf van een boer, langs een beekje of over een sloot. Vaak is dit privéterrein.

Er wordt nauw samengewerkt met boeren en grondeigenaren die recreatief medegebruik toestaan. Zonder hun toestemming waren er niet zoveel Klompennpaden.

Agrarisch privéterrein

Wandelaars worden verzocht langs de randen van het weiland te lopen en goed de bewegwijzering te volgen.

Honden verboden

Als wandelaar ben je te gast. Het betreden van privéterrein wordt aangegeven met een speciaal openstellingsbord. Ook geldt een hondenverbod. Loslopende honden kunnen onrust veroorzaken bij vee, wild of weidevogels. Daarnaast kunnen ze ziekten verspreiden. Daarom zijn honden verboden op Klompennpaden. Wij danken u voor uw begrip.

HOE WERKT DEZE DOWNLOADBARE BROCHURE

Download deze brochure en druk het af in kleur (dubbelsydig, gespiegeld langs korte zijde) voordat u gaat wandelen. U krijgt dan de brochure + de wandelkaart geprint. De brochure kunt u als een echte folder vouwen over de aangegeven grijze lijnen. Deze brochure bevat altijd de meest actuele informatie.

hier vouwen

hier vouwen

De steenrode heidelibel

De natuurgebieden

De nieuwe natuur van Bloeidaal en De Schammer kleurt in het voorjaar en in de zomer blauw, paars en geel. Op de graslanden groeien orchideeën, blauwe knoop en Spaanse ruiter. In de poelen groeit moerasvergeet-mij-nietje, pijlkruid en bitterzoet. Een deel van De Schammer is bestemd voor recreatie. Hier lopen wandel-, fiets-, en ruiterpaden en er zijn picknickweiden. Het recreatiegebied is in beheer van de gemeente Leusden.

Ontdek het mooie buitengebied van Amersfoort en Leusden. Wandelen door natuurgebieden, over landgoed Stoutenburg en langs de Barneveldse Beek. Geniet van het afwisselende landschap, de rust en de combinatie van cultuur en natuur. Klompen aan, rugzak op en gaan!

Kleine Landschapselementen

Kleine landschapselementen zoals knotwilgen, houtwallen en poelen zijn belangrijk voor de biodiversiteit in het landelijk gebied. In agrarische- en natuurgebieden en op landgoederen rond Leusden wordt gewerkt aan het aanleggen en herstellen van landschapselementen. De provincie Utrecht maakt dit met samenwerkingspartners mogelijk. Een klein landschapselement heeft naast de natuurlijke waarde vaak ook cultuurhistorische waarde voor het landschap. Neem een poel als voorbeeld. Vroeger werd die gebruikt voor koeien om uit te drinken. Tegenwoordig drinken koeien gewoon van de waterleiding, maar die oude poelen hebben nog altijd een enorme meerwaarde voor de biodiversiteit. Daarom is het belangrijk die karakteristieke poelen te behouden voor het landschap en er zelfs meer aan te leggen.

Een bruggetje op de route

